

Meer aandacht voor wilsbekwaamheid

Iedereen heeft het recht om zelf te beslissen, maar soms hebben cliënten met een verstandelijke beperking hier ondersteuning bij nodig. Hoe geef je hier invulling aan? *Wie beslist?* geeft handvaten bij het nemen van beslissingen met, voor en door cliënten en is primair gericht op begeleiders (maar zeker ook relevant voor andere zorgprofessionals). In het boek staan de dilemma's centraal waarmee begeleiders te maken krijgen: de keuze bij de cliënt laten, bijsturen of overnemen? Het kan gaan om grote en kleine alledaagse beslissingen. Uitgangspunt is dat cliënten daar waar het kan de ruimte krijgen om zelf te beslissen en zoveel als mogelijk zelf de regie voert over hun eigen leven. Een cliënt is dan ook verantwoordelijk voor de gevolgen van die beslissing. Daar waar het nodig is, als je constateert dat een cliënt wilsonbekwaam ter zake is en er sprake is van een risico of nadeel, neem je de keuze van de cliënt weg en stem je af met de vertegenwoordiger. Het boek is enerzijds informatief (deel 1: basisinformatie), maar het is ook een praktisch hulpmiddel (deel 2: ondersteuning van de cliënt) en het bevat veel voorbeelden uit de dagelijkse zorgpraktijk. Daarnaast is er een boek voor cliënten over het nemen van beslissingen. In eenvoudig taalgebruik wordt uitgelegd welke mogelijkheden er zijn om te beslissen (zelf, met ondersteuning, een begeleider beslist, een vertegenwoordiger beslist). De informatie wordt ondersteund met foto's, voorbeelden en bevat schema's die de mogelijkheden overzichtelijk weergeven. Tot slot is er op de website van Raad op Maat bijbehorend videomateriaal beschikbaar, dat gebruikt kan worden ter ondersteuning van de uitleg aan cliënten. In korte fragmenten worden voorbeelden gegeven van alle verschillende mogelijkheden. In de praktijk kom ik de in het boek genoemde voorbeelden vaak tegen en dit kan lastige dilemma's geven. Zelf benader ik dergelijke vraagstukken vaak vanuit de overweging of iets wel of niet vrijheidsbeperkend is. Om het begrip wilsbekwaamheid een nadrukkelijker rol te geven in het besluitvormingsproces lijkt me een goede aanvulling. Een beslissing blijft altijd maatwerk en moet per situatie worden bekeken. Een inschatting maken van de wils-

bekwaamheid van de cliënt helpt bovendien om duidelijk te krijgen waar de verantwoordelijkheid ligt en wat de taak van de professional is. Dit boek kan zeker een bijdrage leveren om een zorgvuldige afweging te maken.

Hilde Willems is gedragsdeskundige en functionaris Zorg en Dwang VGZ bij Cordaan.

Loes den Dulk, *Wie beslist?*, *Ondersteunen van wilsbekwaamheid in de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking*. Conferent, 2016. Prijs 15,90 euro.
Loes den Dulk & Monica Boschman, *Wie beslist?* Prijs 9,90 euro.
Beide uitgaven zijn te bestellen via raadoomaat.org.

